

Ogrody na Zdrowiu

Miejski Ogród Zoologiczny

Zwiedzając łódzki zwierzyniec i ciesząc się widokiem licznych jego mieszkańców, zapominamy często, że spełnia on oprócz rozrywkowej i rekreacyjnej znacznie ważniejszą rolę. Łódzkie zoo jest jedną z 15 tego typu placówek w kraju, zajmujących się hodowlą i ochroną ginących oraz zagrożonych gatunków zwierząt. Realizacji tych zadań służą m.in. międzynarodowa współpraca w ramach Światowej Sieci ZOO, wymiana zwierząt i popularyzacja ochrony przyrody.

Zanim powstał Ogród Zoologiczny, dzikie zwierzęta sprowadzane były do miasta przez łódzkich fabrykantów (Grohman, Geyer, Scheibler, Anstadtowie). Decyzję o utworzeniu ogrodu zoologicznego w Łodzi na terenie parku na Zdrowiu podjęto w roku 1933, jednak za datę założenia przyjmuje się rok 1938, w którym ukończono budowę okalającego go parkanu. Pierwszym mieszkańcem zoo został jeleń Boruta, odłowiony na pl. Reymonta, a następnie zwierzęta przeniesione z parków Źródlika i Poniatowskiego. Początkowo było to około 50 gatunków. Pierwsi przedstawiciele fauny egzotycznej pojawili się w okresie II wojny światowej. W 1945 r. do zoo trafiły okazy od osób prywatnych, ze zniszczonych cyrków i innych, nieczynnych, ogrodów zoologicznych. W 1950 r. powiększono powierzchnię ogrodu, a w 1953 r. przekształcono w samodzielne przedsiębiorstwo, co przyspieszyło inwestycje. Obecnie zoo wchodzi w skład Zarządu Zieleni Miejskiej w Łodzi. Zamieszkuje je około 3 tysięcy zwierząt z około 2700 gatunków.

Ogród Botaniczny w Łodzi

Pierwszy łódzki ogród botaniczny powstał na potrzeby Pracowni Przyrodniczej w 1929 r., jako jednohektarowy obiekt w parku Źródlika. W latach 30. XX w. naczelnik Wydziału Plantacji Miejskich, Stefan Rogowicz, opracował koncepcję budowy ogrodów zoologicznego, botanicznego i dendrologicznego w parku na Zdrowiu, jednak II wojna światowa przerwała realizację tej inwestycji. W 1946 r. otwarto z inicjatywy prof. Jana Muszyńskiego Ogród Roślin Leczniczych na terenie szkółek miejskich. W 1947 r. spośród prac zgłoszonych na konkurs Zarządu Miejskiego wybrano projekt ogrodu botanicznego autorstwa Władysława Niemirskiego i Alfonsa Zielonko, który także nie doczekał się realizacji. Powiększony ogród istniał jako Dział Roślin Leczniczych. Odrębną jednostką pod nazwą Miejski Ogród Botaniczny w Łodzi powołano w Zarządzie Zieleni Miejskiej w 1953 r. Budowę ogrodu botanicznego w obecnym kształcie rozpoczęto w 1967 r. według projektu Henryka Tomaszewskiego i udostępniono do zwiedzania w 1973 r., który to rok przyjmuje się za datę otwarcia obiektu. Obecnie Ogród Botaniczny w Łodzi podlega Wydziałowi Ochrony Środowiska i Rolnictwa UMŁ i wraz z udostępnioną w 1956 r. i zmodernizowaną w 2003 r. Palmiarnią i Ogródkiem Dydaktycznym w parku Źródlika stanowi największy taki obiekt w Polsce. Obejmuje on 9 działów tematycznych: ogród japoński, dział systematyki roślin zielnych, alpinarium, dział biologii i morfologii roślin, dział kolekcji roślin ozdobnych, dział zieleni parkowej, dział flory polskiej, dział roślin leczniczych i przemysłowych oraz arboretum. Hoduje się tu ponad 3500 roślin z różnych stref klimatycznych. Zamieszkują tu również liczne gatunki fauny. Ogród realizuje także program tematycznych ścieżek dydaktycznych, organizuje wystawy przyrodnicze, konferencje, szkolenia, praktyki zawodowe.